

RAADSINFORMATIEBRIEF

13R.00120

Van : Wethouder Koster

Datum : 22 april 2013

Portefeuillehouder(s) : Wethouder Koster

Portefeuille(s) : Sociale Domein

Contactpersoon : E. van Eijk

Tel.nr. : 8662

E-mailadres : eijk.eric@woerden.nl

Gemeente Woerden

13R.00120

Onderwerp:

Sociaal Makelpunt

Kennisnemen van:

de inhoud van deze raadsinformatiebrief inzake uitleg over het 'inverdieneffect' van het sociaal makelpunt

Inleiding:

Op 10 april 2013 is in de commissie middelen het raadsvoorstel inzake Voorjaarsoverleg (13R.00079) besproken. Tijdens deze bespreking zijn er onder andere vragen gesteld over de geplande investering voor het sociaal makelpunt. Naar aanleiding van deze vragen wil wethouder Koster toe lichten wat het 'inverdieneffect' is van het sociaal makelpunt.

Kernboodschap:

In deze raadsinformatiebrief wordt inzichtelijk gemaakt waar de inverdien effecten zitten van het sociaal makelpunt. Deze effecten worden op verschillende domeinen verwacht. De effecten komen deels terug bij de gemeente. Bijvoorbeeld, als het effect is dat iemands huisartsenbezoek drastisch afneemt, komt dat niet direct terug bij de gemeente. Een niet uitgevoerde jeugdbeschermingsmaatregel, komt in 2014 nog niet terug bij de gemeente. Echter, vanaf 2015 door de transitie Jeugdzorg wel. Belangrijk is in ieder geval dat het totale maatschappelijke inverdien effect direct positief is ten opzichte van de huidige situatie. Deze effecten verbeteren juist ook de kwaliteit van leven van inwoners in Woerden.

Hieronder geven wij de belangrijkste inverdieneffecten:

1. In de eerste plaats wordt (zoveel mogelijk) de regie bij het huishouden teruggebracht, al dan niet ondersteund door een sociaal makelaar of een andere partij. Een sturend instrument hierin is het opstellen van het gezinsplan: 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur. Met dit instrument wordt er overzicht gecreëerd in de inzet van formele en informele partijen. Hierdoor:

- wordt voorkomen dat iedereen zich bemoeit, zonder af te stemmen;
- worden er minder zaken dubbel gedaan;
- wordt de kans dat er acties worden uitgevoerd die elkaar tegenwerken kleiner.

Uit het onderzoek dat Stude Advies in 2011 heeft uitgevoerd voor de gemeente Woerden, blijkt dat de overheid aan een huishouden met problemen op meerdere leefgebieden tussen de 20.000 en 75.000 euro per jaar uitgeeft. Een derde van dit bedrag gaat op aan zogenaamde transactiekosten, zoals het feit dat elke organisatie een eigen, afzonderlijke intake uitvoert. In de nieuwe werkwijze (sociaal makelaars) wordt 1

integrale intake uitgevoerd. Hiermee wordt de inzet van professionals effectiever en goedkoper.

2. In de tweede plaats wordt er zowel bij de toegang als bij het sociaal makelen daar waar mogelijk sterk ingezet op het stimuleren van eigen kracht, eigen netwerk en eventueel vrijwilligers. Dit moet als gevolg hebben dat de professionele inzet afneemt en daarmee de kosten. Het aantal professionals in de pilot is gedaald van 29 naar 23. Dit betekent niet dat de professionals gaan verdwijnen. Er is in veel gevallen inzet van professionals nodig.

De inzet van eigen netwerk en/of vrijwilligers wordt gevolgd door de sociaal makelaar en afspraken (bijvoorbeeld in het kader van veiligheid) worden vastgelegd in het gezinsplan. In de pilot integraal werken zijn de resultaten tot nu toe dat het aantal vrijwilligers is toegenomen van 1 naar 11.

3. In de derde plaats is het aannemelijk dat door het werken met een afgestemd gezinsplan en door vroegtijdig te signaleren, wordt voorkomen dat huishoudens terecht komen in zwaardere, duurdere trajecten. In de pilot van de gemeente Woerden kan dit nog niet hard worden gemaakt. Daarvoor loopt deze nog te kort. Ervaringen in andere projecten in Nederland laten zien dat het wel degelijk mogelijk is. In Leeuwarden is na 4 jaar werken met 'Frontlijnteams' de conclusie dat er 40% minder jeugdbeschermingsmaatregelen zijn uitgevoerd, terwijl dit in heel Friesland is gestegen. Het aantal huisuitzettingen daalde eveneens met 40%. Dit zijn allemaal effecten die zich ook in financiële zin vertalen in minder kosten.

Het is nu niet mogelijk om in daadwerkelijke euro's aan te geven hoeveel de inzet van het sociaal makelpunt kan gaan opleveren voor Woerden. Uit de maatschappelijke businesscase van Leeuwarden blijkt dat iedere geïnvesteerde euro een bedrag van € 1,60 oplevert.

4. Tot slot: Onder auspiciën van het ministerie van VWS is in 2011 en 2012 het VOLG-project uitgevoerd. VOLG staat voor Volledig Ontschotte Lokale Gezinsondersteuning. Het VOLG-project brengt de kosten die de overheid (integraal, voor alle dimensies van het sociale domein) maakt voor een gezin met multiproblematiek in kaart in de vorm van een nulmeting over de afgelopen twee jaar. Op basis van dit overzicht ontstaat ook direct inzicht in zaken als 'overlap' tussen instellingen, langs elkaar lopende trajecten, et cetera. Doel van de VOLG-metingen – die ook in Woerden uitgevoerd zullen worden – is het systematisch volgen van deze kosten bij de inzet van integrale methoden zoals 1Gezin1Budget1Plan, zodat de inverdieneffecten direct en continu gemeten kunnen worden. De door de methodiek ontstane 'transparantie' is zodanig dat er bij de implementatie concrete targets kunnen worden afgesproken op basis van de nulmeting. In de regio Zuid Holland Zuid hebben de instellingen die voor de 19 gemeenten van de regio de hulp- en dienstverlening aan multiprobleemgezinnen uitvoeren recent een convenant getekend waarin zij instemmen met een kostenreductie van 25% t.o.v. de kosten die aan de hulp- en dienstverlening aan deze gezinnen uitgegeven zijn in de voorgaande 2 jaren.

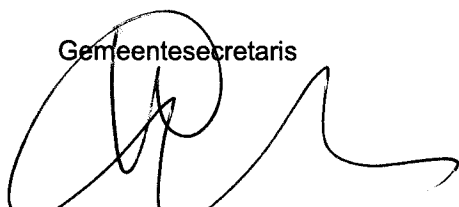
Vervolg:

N.v.t.

Bijlagen:

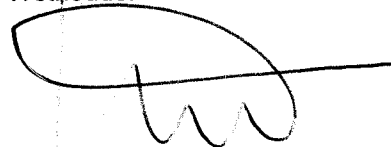
Als bijlage een schematisch overzicht van potentiële inverdieneffecten van het sociaal makelpunt: 13i.01490.

Gemeentesecretaris

dr. G.W. Goedmakers CMC

Wethouder

Y. Koster

Schematisch overzicht potentiële inverteffecten 'sociaal makelpunt'

KWANTITATIEF	
<p>1. VOLG-analyses (VWS) laten zien dat er sprake is van een 'kostenpiramide' waarbij relatief kleine groepen huishoudens (<5% totaal) relatief grote delen van het budget in beslag nemen. De analyses per gezin van de kosten over de afgelopen twee jaar laten dusdanige overlap van inzet en middelen zien dat er consensus is over een 'samenwerkingsrendement' van minimaal 25%: in recente pilots is al een convenant tussen instellingen en gemeenten gesloten over deze reductie voor deze specifieke groep gezinnen.</p>	<p><i>De meest complexe/kostbare groep van plm 300 huishoudens in Woerden legt een gezamenlijk (structureel) budgetair beslag van plm 2 miljoen euro per jaar (plm. 70.000 euro per huishouden per jaar). Een reductie met 25% per jaar komt neer op structureel 500.000 euro per jaar (mits alle gezinnen uit deze groep bereikt worden).</i></p>
<p>2. FRONTLIJN-analyses (Leeuwarden) laten zien dat door de inzet van teams op het niveau van buurten en wijken een reductie van 40% wordt bereikt in jeugdbeschermingsmaatregelen en huisuitzettingen.</p>	<p><i>De kosten van jeugdbescherming en/of huisuitzetting lopen in de (tien)duizenden euro's per huishouden. MBC-analyses in Leeuwarden kwamen uit op een 'return on investment' van 60%.</i></p>
<p>3. EIGEN KRACHT methoden, zoals toegepast in de pilot Integraal Werken in Woerden leidden tot een vertienvoudiging van de vrijwillige inzet en een afname van het aantal instellingen met 20%</p>	<p><i>(Reductie in kosten van minimaal 20% indien sociaal netwerk kan worden gemobiliseerd)</i></p>
<p>4. Analyses van de hulp aan gezinnen in het 'middelzware segment' in Woerden -kosten gemiddeld 40.000 euro per jaar per gezin- lieten zien dat de TRANSACTIEKOSTEN ongeveer 30 % bedroegen (Onderzoek Stede Advies 2011)</p>	<p><i>(Potentiële reductie van kosten tot 30 procent bij bijvoorbeeld gezamenlijk intakes)</i></p>
<p>5. Analyses AWBZ-kosten bij sociaal wijkteam Utrecht (Taagdreef) lieten zien dat voor een groep van 10 huishoudens 80.000 euro aan indicaties niet werden geëffectueerd. Dit op een totaal budget van plm. 400.000 euro (zie punt 4, gemiddelde zwaarte).</p>	<p><i>(Potentieel reductie van 20% van kosten via niet effectueren AWBZ-indicaties)</i></p>
	<p>Conclusies:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een investering in een sociaal wijkteam van 100.000 euro zou tot een effectieve kostenreductie van 160.000 euro leiden - De kosten van complexe gezinssituaties kunnen met verschillende beschikbare analyses in kaart worden gebracht, zodat effectief kan worden bezuinigd op doublures, overhead etc. met een minimaal te halen reductie van 25% - Effectieve integrale aanpak leidt tot het minder 'benutten' van indicaties.
<p>Opmerking: er is sprake van een veelheid aan meet- en analysemethoden en van methoden die elkaar deels overlappen, dus de verschillende resultaten zijn niet 'cumulatief'. Wel kan gesteld worden dat de inverteffecten zeker in de range vanaf 25% (minimaal) tot 60% (bij lang volhouden integrale aanpak) liggen.</p>	